

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Archwilio Perfformiad
Dyddiad y Cyfarfod:	24 Medi 2015
Aelod/Swyddog Arweiniol:	Pennaeth Addysg/Aelod Arweiniol Addysg
Awdur yr Adroddiad:	Uwch Ymgynghorydd Herio GwE
Teitl:	Asesiadau Athrawon a Chanlyniadau Arholiadau Dros Dro.

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Perfformiad ysgolion ym mhob cyfnod allweddol a chanlyniadau arholiadau allanol dros dro yng Nghyfnod Allweddol 4 ac ôl-16. Bydd dadansoddiad manwl o'r canlyniadau yn cael eu darparu ar gyfer aelodau pwyllgor pan fyddant wedi eu dilysu a phan fydd gwybodaeth meincnodi ar gael ym mis Rhagfyr ar gyfer Cyfnod Allweddol 4 a Chyfnod Allweddol 5.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Darparu gwybodaeth am berfformiad asesiadau athrawon ac arholiadau allanol ysgolion Sir Ddinbych yn seiliedig ar y data terfynol sydd wedi ei ddilysu ar gyfer y Cyfnod Sylfaen, Cyfnod Allweddol 2/3 ac arholiadau allanol Cyfnod Allweddol 4 ac Ôl-16.

3. Beth yw'r argymhellion?

Bod aelodau yn adolygu perfformiad ysgolion yn erbyn perfformiad blaenorol a'r meincnodau allanol ac yn gwneud argymhellion.

4. Asesiadau Athrawon wedi eu Dilysu - Cyfnod Sylfaen hyd at Gyfnod Allweddol 3

Wrth gymharu ag awdurdodau lleol eraill, defnyddir mesur Prydau Ysgol am Ddim fel meincnod. Byddai hyn yn golygu y dylai Sir Ddinbych fod yn y 13eg safle wrth gymharu ag awdurdodau lleol eraill yng Nghymru ac yn y 6ed safle o gymharu ag awdurdodau lleol gogledd Cymru.

5. Cyfnod Sylfaen

Yn 2015 roedd y perfformiad wedi gwella i 87.6% (86.1% yn 2014), sy'n golygu bod y dangosydd hwn wedi gwella 1.5%. Mae safle Sir Ddinbych wedi gostwng o'r 9fed safle yn 2014 i'r 13eg safle yn 2015 o gymharu ag awdurdodau lleol eraill Cymru. Bu i laith, Llythrennedd a Chyfathrebu Cymraeg, laith, Llythrennedd a Chyfathrebu Saesneg a Datblygiad Corfforol wella yn 2015. Fodd bynnag, bu i ddatblygiad mathemategol ostwng 1.2%. Safle Sir Ddinbych mewn perthynas â hyn oedd 13, o gymharu â 14 yn 2014.

Roedd yr holl fesurau eraill yn lleoli Sir Ddinbych yn yr 11eg safle o gymharu ag awdurdodau Cymru. Mae'r holl fesurau hefyd yn dangos cynnydd yn y canlyniadau uwch. O ran canran y disgyblion sy'n cyrraedd Dangosydd y Cyfnod Sylfaen, rydym ni wedi gweld gwelliant am y bedwaredd flwyddyn yn olynol. Eleni, byddwn yn canolbwyntio ar ddatblygiad mathemategol. (Atodiad 1)

6. Cyfnod Allweddol 2

Yn 2015 roedd y perfformiad wedi gwella i 87.9% (86.6% yn 2014) ar gyfer y Dangosydd Pynciau Craidd. Er bod Sir Ddinbych wedi gweld cynnydd o 1.3%, mae safle'r sir wedi gostwng o 10 yn 2014 i 11 yn 2015 o gymharu ag awdurdodau lleol eraill Cymru. Mae'r holl fesurau (Cymraeg, Saesneg, mathemateg a gwyddoniaeth) wedi gweld gwelliant yn y lefelau disgwylidig ac uwch o gymharu â 2014. Er gwaethaf hyn, mae'r safle'r sir wedi gostwng ychydig. Roedd yr holl fesurau eraill yn lleoli Sir Ddinbych yn y 14eg safle. O ran canran y disgyblion sy'n cyrraedd y Dangosydd Pynciau Craidd, rydym ni wedi gweld gwelliant am y bumed flwyddyn yn olynol. (Atodiad 2)

7. Cyfnod Allweddol 3

Yn 2015 bu i berfformiad y Dangosydd Pynciau Craidd wella i 84.1% (83.2% yn 2014). Dyma'r seithfed flwyddyn o welliant. Mae hyn yn rhoi Sir Ddinbych yn yr 11eg safle o gymharu ag awdurdodau lleol eraill. Fodd bynnag, gwelwyd gostyngiad bychan yn Saesneg (o 88.5% i 87.5) a gwyddoniaeth (o 93.5% i 93.1%). Bu cynnydd canrannol yn lefelau uwch Cymraeg, mathemateg a gwyddoniaeth a gostyngiad bach yn y Saesneg. (Atodiad 3)

8. Canlyniadau Arholiadau Allanol heb eu Dilysu

Lefel 2 / TGAU

Mae Trothwy Lefel 2, gan gynnwys Cymraeg/Saesneg a mathemateg, wedi aros yn sefydlog eleni ar 55.6% o'i gymharu â 2014. Mae hyn yn gosod Sir Ddinbych yn y pedwerydd safle yng ngogledd Cymru ar ôl Gwynedd, Ynys Môn a Sir y Fflint. Yn amodol ar ddilysu, mae hyn yn debygol o osod yr Awdurdod Lleol ychydig yn is o dan ei safle meincnodi.

Mae trothwyon lefel 1 a 2 wedi gostwng ychydig am y tro cyntaf mewn wyth mlynedd. Mae Trothwy Lefel 2 (5A*-C neu gyfwerth) wedi gostwng dros dro o 89% yn 2014 i 87.2% yn 2015. Mae Trothwy Lefel 1 wedi gostwng ychydig i 94.6% yn 2015 o 95.2% yn 2014.

Mae Trothwy Lefel 2 gan gynnwys Cymraeg/Saesneg a mathemateg, wedi cynyddu mewn tair ysgol; Ysgol Uwchradd Dinbych 58.4% (+0.4%), Ysgol Dinas Brân 68.0% (+7.7%), ac Ysgol Uwchradd Prestatyn 57.7% (+6.7%). Mae canrannau Ysgol Uwchradd y Rhyl (-8.2%) ac Ysgol Uwchradd Gatholig y Bendigaid Edward Jones (-8.2%) wedi gostwng am yr ail flwyddyn yn olynol. (Atodiad 4)

Mae disgyblion Ysgol Plas Brondyffryn yn sefyll arholiadau pan fyddant yn barod, sy'n golygu mai ychydig o ddisgyblion sy'n derbyn cymhwyster TGAU yn 15 oed a'u bod yn methu dangosydd perfformiad Llywodraeth Cymru. Eleni, cyflawnodd 3 disgybl gymhwyster TGAU gradd C mewn pwnc craidd a bu i bob disgyblion a gofrestrwyd ar gyfer TGAU basio. Bu i'r holl ddisgyblion a allai gael mynediad at gymwysterau Lefel Mynediad yn y pynciau craidd lwyddo.

Am yr ail flwyddyn yn olynol, bu i 100% o ddisgyblion blwyddyn 11 Ysgol Tir Morfa dderbyn cymhwyster/achrediad cydnabyddedig ar Lefel Mynediad. Bu i bob disgybl eleni ennill o leiaf un cymhwyster lefel mynediad Lefel 3.

Mae canlyniadau dros dro yn dangos bod 8 allan o 9 plentyn sy'n derbyn gofal wedi ennill o leiaf cymhwyster Lefel 1, gyda 3 disgybl yn cyrraedd Trothwy Lefel 2 (gan gynnwys Saesneg a mathemateg). Enillodd pob disgybl ond un radd TGAU Lefel 1 mewn Cymraeg neu Saesneg a mathemateg. Mae'r rhan fwyaf o'r plant sy'n derbyn gofal hefyd wedi ennill amrywiaeth o gymwysterau galwedigaethol ar Lefel 2. (Atodiad 4)

Mae'r holl ganlyniadau yng Nghyfnod Allweddol 4 yn rhai dros dro, bydd canlyniadau wedi eu dilysu ar gael ym mis Tachwedd a data wedi ei feincnodi ym mis Rhagfyr.

9. Canlyniadau Trothwy Lefel 3 (Safon Uwch a Chymwysterau Galwedigaethol Cyffelyb)

Y dangosydd perfformiad ar gyfer ôl-16 yw Trothwy Lefel 3 sy'n gyfystyr â 2 gymhwyster Safon Uwch neu gymhwyster galwedigaethol cyffelyb. Mae canran yr ymgeiswyr sydd wedi cyrraedd trothwy Lefel 3 wedi gostwng ychydig eleni i 97.7% (98% yn 2014).

Yn ychwanegol at y canlyniadau Safon Uwch, mae 98.3% o fyfyrwyr wedi ennill dyfarniad Diploma Uwch Cymhwyster Bagloriaeth Cymru yn 2015, gostyngiad o 0.7% o gymharu â llynedd.

Mae perfformiad myfyrwyr Chweched Dosbarth y Rhyl wedi gwella eto eleni gyda 97.2% o'r myfyrwyr yn cyrraedd trothwy lefel 3 a 100% yn ennill Diploma Uwch Cymhwyster Bagloriaeth Cymru. Nid yw canlyniadau Chweched Dosbarth y Rhyl wedi eu cynnwys yng nghyfartaleddau'r awdurdodau lleol. (Atodiad 5).

10. Profion Darllen a Rhifedd Cenedlaethol

Mae'r Profion Darllen a Rhifedd Cenedlaethol yn cael eu gweithredu ar sail statudol ac maent yn seiliedig ar y Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd Cenedlaethol. Mae'r holl ddysgwyr rhwng 7 a 14 oed yng Nghymru yn sefyll y profion yn flynyddol yn ystod mis Mai. Mae prawf darllen sy'n profi gallu darllen a deall testun y dysgwyr. Mae'r prawf rhifedd wedi ei rannu'n ddau bapur: gweithdrefnau rhifiadol a rhesymu rhifiadol. Mae'r sgôr darllen / rhifedd safonedig a gyfrifir wedi'r profion yn rhoi ciplun o allu'r plentyn ar adeg sefyll y profion. Mae hyn yn wahanol i ganlyniadau asesiadau athrawon, sy'n mesur gallu a datblygiad plentyn dros gyfnod o amser. Er bod cysylltiad rhwng canlyniadau profion darllen a rhifedd plentyn a chanlyniadau / lefelau asesiadau

athrawon, ni ellir eu cymharu gan eu bod yn mesur gwahanol agweddau ar ddatblygiad plentyn.

Am y drydedd flwyddyn mae'r holl ddysgwyr cymwys ym mlynnyddoedd 2 i 9 (7-13 oed) mewn ysgolion a gynhelir wedi sefyll y Profion Darllen a Rhifedd Cenedlaethol. Mae'r prawf rhifedd yn cynnwys prawf rhifedd gweithdrefnol a rhesymu.

Yn y prawf darllen Saesneg, cyflawnodd dysgwyr Sir Ddinbych 82.6%; sydd ychydig yn is na chanran 2014 (83.25%). Mae hyn yn gosod Sir Ddinbych yn y bymthegfed safle o gymharu ag awdurdodau lleol eraill Cymru ac mae dysgwyr Sir Ddinbych yn y 14eg safle o ran cynnydd. Fodd bynnag, mae ysgolion Sir Ddinbych â'r ganran uchaf o absenoldeb yng Nghymru yn ystod y cyfnod hwn ac mae hynny wedi effeithio ar y canlyniadau.

Mae'r Awdurdod Lleol yn y pumed safle o ran y canlyniadau Gymraeg ac mae'r dysgwyr yn y pedwerydd safle o ran cynnydd o gymharu ag awdurdodau lleol eraill. Bu i 88.1% o'r dysgwyr dderbyn y sgorau disgwylidig. Mae hyn yn welliant o gymharu â llynedd (87.4%).

Yn y profion rhesymu rhifiadol bu i ganran y dysgwyr a gyflawnodd y sgoriau disgwylidig gynyddu i 85.2% yn 2015 (82.5% yn 2014). Bydd hyn yn gosod yr Awdurdod Lleol yn y 13eg safle o gymharu ag awdurdodau lleol eraill ac, o ran cynnydd, mae dysgwyr Sir Ddinbych yn y 12fed safle. Yn y profion rhifedd gweithdrefnol mae nifer y dysgwyr a gyflawnodd y sgorau disgwylidig wedi gwella eto i 82.5% yn 2015 (81.9% yn 2014). Mae hyn yn gosod Sir Ddinbych yn yr 17eg o gymharu ag awdurdodau eraill ac yn yr 16eg safle o ran cynnydd. Fodd bynnag, roedd nifer yr absenoldebau yn Sir Ddinbych yn ystod cyfnod y prawf yr uchaf yng Nghymru. Bydd hyn wedi effeithio ar y canrannau.

11. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae moderneiddio'r Gwasanaeth Addysg i sicrhau perfformiad lefel uchel ar draws y sir yn un o'r blaenoriaethau corfforaethol. Mae codi cyrhaeddiad ym mhob Cyfnod Allweddol, yn enwedig Cyfnod Allweddol 4 yn amcan allweddol.

12. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Amh.

13. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb (AEC) a gynhaliwyd ar y penderfyniad? Dylid atodi Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb wedi ei gwblhau fel atodiad i'r adroddiad hwn.

Mae arwyddion cynnar yn dangos bod bechgyn a merched yn perfformio yn unol â chyfartaledd Cymru ym mhob cyfnod allweddol a throthwy Lefel 2 gan gynnwys Cymraeg / Saesneg a mathemateg. Dros dro, mae 27.2% o'r disgyblion sy'n derbyn prydau ysgol am ddim yn cyrraedd trothwy lefel 2, gan gynnwys Cymraeg/Saesneg a mathemateg. Ar hyn o bryd nid yw perfformiad bechgyn a merched a pherfformiad dysgwyr sy'n derbyn prydau ysgol am ddim wedi eu cyfrifo eto. Gweler Atodiad 6 ynghlwm.

14. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda'r Pwyllgorau Archwilio ac eraill?

Amh.

15. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Amh.

16. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Mae'r Awdurdod Lleol a GwE yn dadansoddi'r rhesymau dros dangyflawni yn fanwl iawn. Mae'r broses o gategoreiddio ysgolion yn sicrhau bod ysgolion sy'n tanberfformio ac ysgolion risg uchel yn cael eu monitro'n rheolaidd ac yn derbyn cymorth ychwanegol. Bydd mwy o allu o fewn GwE yn ystod 2015/16 yn sicrhau y bydd ysgolion sy'n perfformio'n dda yn derbyn mwy o gefnogaeth a her yn ystod y cyfnod.

Rhodddwyd rhaglen genedlaethol newydd i gryfhau prosesau asesu a safoni athrawon ar brawf yn 2105, a bydd yn dod yn bolisi yn 2015/16. Dylai hyn sicrhau bod asesiadau athrawon yn cael eu safoni yn fwy trylwyr a chyson ar draws Cymru.

17. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Mae Erthygl 6.3.4(b) o Gyfansoddiad y Cyngor yn amlinellu pwerau'r Pwyllgor Archwilio mewn perthynas ag adolygu amcanion perfformiad a pholisi. Mae Erthygl 6.3.4(d) yn amlinellu pwerau'r Pwyllgor Archwilio o ran adolygu a chraffu ar berfformiad cyrff cyhoeddus eraill yn yr ardal.

Swyddog Cyswllt:

Swyddog Addysg Arweiniol - Uwchradd

Ffôn: 01824 708027